

До читачів часопису
“*Studia Ukrainica Posnaniensia*”

Восьмий випуск журналу „*Studia Ukrainica Posnaniensia*” укладено за традиційною моделлю, що виробилася з першого випуску: виокремлено рубрику “Мовознавство”, що наповнена статтями з актуальних проблем сучасної лінгвістики, насамперед авторські розвідки відповідають на питання, що злободенні для сучасного українського мовознавства. До розділу входять і статті з проблематики методики викладання іноземної мови. Традиційно дещо менше публікацій у рубриці “Літературознавство”, однак вони присвячені важливим проблемам сучасного українського літературознавства та культурології.

У цьому випуску мовознавча рубрика також уже традиційно містить наукові розвідки з питань українського термінознавства, зокрема це студія молоді львівської дослідниці Марії Кухарчишин: об’єктом її статті стали терміни-метафори зі сфери біології; авторка залучає не лише українськомовний матеріал, але й польськомовний, проводячи відповідні паралелі, що дає їй змогу також схарактеризувати національну специфіку аналізованої терміносистеми та простежити механізми творення національної метафори.

Наталія Парасін (Київ — Україна) виокремлює прототипи перцептивних ознак у векторі лінгвістичної об’єктивації крізь призму теорії лінгвокогнітології, виконану з огляду на сучасні методологічні засади, розроблені українськими й зарубіжними вченими.

Проблематику української термінологічної лексикографії порушує молода вчена Тетяна Петрова (Харків — Україна): у її дослідженні всебічно розглянуто методологічні принципи укладання галузевого термінологічного словника нового типу, що окреслює добру перспективу української термінографії.

Українські фразеологізми з компонентами — назвами великодніх свят, що функціонують в українському діалектному просторі, репрезентують професор Наталія Коваленко та її учениця Ірина Царюк із Кам’янка-Подільського (Україна): результат їхнього дослідження корисний для розвитку теорії української діалектології і є напрацюванням для укладання відповідного словника.

У цьому випуску також за виробленою традицією порушено питання, пов’язані з проблематикою ономастики: доктор філологічних наук із Вінниці (Україна) Елла Кравченко спробувала визначити семантичний критерій контекстів поетоніма, відповідно розвиваючи теорію донецької ономастичної школи, започаткованої професором Євгеном Отіним.

Явище запозичення привернуло увагу аспірантки Юлії Молоткіної (Переяслав-Хмельницький — Україна): її науковий пошук — функційно стилістичні вияви іншомовних лексем у розважальних жанрах. Дослідниця засвідчує наявність чималої кількості запозичень, насамперед з англійської мови, що приходять в український мовний простір разом з відповідними поняттями інших культур.

Шляхи, характер та типи запозичень з української мови в мову російську в XIX столітті схарактеризували професор Тетяна Космеда (Познань — Україна) та її учениця Галина Намачинська (Дрогобич — Україна). Дослідження здій-

снено на матеріалі тлумачного словника живої великоросійської мови Володимира Даля. Наукова розвідка показує, як українська мова впливала на розвиток мови російської, поповнюючи її лексико-фразеологічний склад: ідеться про запозичувальний потенціал української мови, що навіть в умовах російського силового поля продемонструвала свою донорську силу. Наголошується, що словник В. Даля об’єктивно відтворив реальну ситуацію стосовно мовної взаємодії, що мала місце в Росії наприкінці XIX ст.

Аспектуальні питання теорії синтаксису розглядає Марія Личук (Київ — Україна). Дослідниця пропонує двовимірну типологію синтаксично нечленованих одиниць сучасної української мови, що доводить певну умовність класифікаційного підходу до аналізу мовних явищ.

Окремі статті репрезентують нові напрями сучасного мовознавства, зокрема неонапряма лінгвістики окреслює чл.-кор. НАНУ, професор Анатолій Загнітко (Вінниця — Україна), який порушує питання про становлення мовносоціумної об’єктивної граматики: ідеться про теоретичні засади цього лінгвістичного напрямку, зокрема дослідник пропонує опис його категорій, рівнів та аспектів.

Лінгвемоціологію вивчає докторантка Віра Сліпецька (Дрогобич — Україна): вона аналізує засоби вираження негативних емоцій у сучасних публіцистичних текстах. Фокус її уваги спроектовано на англійську й українську публіцистику, що фіксує способи вербалізації емоцій, здебільшого негативних.

Теолінгвістику репрезентує стаття докторантки з Харкова (Україна) Наталії Піддубної, яка зосереджує увагу на характеристиці парадигматичних та синтагматичних зв’язків, що мають місце в системі біблізмів української мови.

Наукова студія Лукаша Малецького (Познань — Польща) присвячена окремим питанням так званої “лінгвістики обману”, що також належить до нових напрямів сучасного мовознавства.

Теоретичні питання невербальної комунікації порушує докторантка Тетяна Осіпова (Харків — Україна), яка окреслює специфіку “вербалізації невербаліки” й здійснює компаративно-зіставний аналіз національної поведінки, що зафіксована в паремійному мовному фонді. Науковець залучає одиниці не лише української, але й російської та польської фразеології.

Прагматику гасел української газети радянського періоду аналізує Катерина Коротич (Харків — Україна), демонструючи особливості вербалізації основних постулатів радянської ідеології, а професор Людмила Марчук (Кам’янець-Подільський — Україна) здійснює спробу виокремити мовні засоби, використані для омовлення дихотомії *толерантність* / *ворожість*, що реалізовані в українському публіцистичному дискурсі.

Дидактичні моделі формування багатомовної особистості під час вивчення іноземної мови подає молодий доктор наук Юлія Талалай (Дрогобич — Україна): стаття проектується на новітні методики викладання мови в іноземній аудиторії.

У рубриці “Літературознавство” вміщені статті, що присвячені опису тенденцій розвитку сучасної української літератури — це насамперед наукова студія професора Ярослава Поліщука (Познань — Польща), у якій ідеться про специфіку дискурсу сучасної української літератури, зокрема аналізується “метафорика Донбасу”, пов’язана з війною, терором, агресією.

Наративно-ментативні особливості есе епістолярного типу в сучасній українській літературі в проєкції на листи з Києва легендарної Соломії Павличко вивчає Тетяна Шевченко (Одеса — Україна).

Катерина Суховеєнко (Харків — Україна) досліджує українські драматургічні тексти 20–30-х рр. XX ст. у ракурсі своєрідності вербалізації міжособистісних взаємин.

Топос мандрів роману Валерія Шевчука *Тіні зникомі* характеризує Марта Замбжицька (Варшава — Польща), актуалізуючи концепцію Григорія Сковороди “життя як подорож”.

Отже, робота літературознавців скерована на аналіз художніх та епістолярних текстів різних жанрів, у полі зору дослідників перебувають важливі літературознавчі категорії, дослідження мають новаторський характер.

Науковий редактор
Тетяна Космеда